

บทที่ 3 วิธีดำเนินการวิจัย

ในการศึกษาวิจัยเรื่อง การปฏิบัติตนตามแนวทางเศรษฐกิจพอเพียงชุมชนตะเคียนทอง อำเภอเขาคิชฌกูฏ จังหวัดจันทบุรี เป็นการวิจัยเชิงสำรวจ (Survey Research) แบบตัดขวาง (Cross-sectional design) โดยมีรายละเอียดขั้นตอนการดำเนินงาน ดังนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย
2. การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
3. การเก็บรวบรวมข้อมูล
4. การวิเคราะห์ข้อมูล
5. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

ประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ประชาชนบ้านคลองน้ำเป็น หมู่ที่ 8 ตำบลตะเคียนทอง อำเภอเขาคิชฌกูฏ จังหวัดจันทบุรี จำนวน 261 คน (สำนักงานทะเบียนเทศบาลตำบลตะเคียนทอง) ซึ่งเป็นหมู่บ้านที่ได้รับการคัดสรรให้เป็นหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียง “อยู่เย็น เป็นสุข” ดีเด่นในระดับจังหวัดในปี พ.ศ. 2553

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ผู้นำครัวเรือนทุกคนของบ้านคลองน้ำเป็น หมู่ที่ 8 ตำบลตะเคียนทอง อำเภอเขาคิชฌกูฏ จังหวัดจันทบุรี จำนวน 122 คน

การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

1. ขั้นตอนการสร้างเครื่องมือ

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้เป็นแบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นจากการศึกษาเอกสารแนวคิด ตำรา ผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง และปรึกษาผู้เชี่ยวชาญ เพื่อให้ครอบคลุมกับเนื้อหาตามกรอบแนวคิดและวัตถุประสงค์ของการวิจัย โดยแบ่งลักษณะของแบบสอบถามออกเป็น 4 ส่วน ดังนี้

ส่วนที่ 1 ปัจจัยพื้นฐานส่วนบุคคล ลักษณะคำถามเป็นแบบเลือกตอบ (Check List) และแบบเติมข้อความ มีจำนวน 5 ข้อ ได้แก่ เพศ อายุ อาชีพ สถานภาพสมรส การศึกษา

ส่วนที่ 2 การปฏิบัติตามหลักธรรมที่ใช้ในการขับเคลื่อนหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียง มีลักษณะของคำตอบเป็นแบบมาตราประเมินค่า (Rating Scale) มีมาตรวัด 5 ระดับ ตามมาตรวัดเจตคติ

ของลิเคอร์ท์ (บุญธรรม กิจปรีดาบริสุทธิ์. 2534 : 131) ได้แก่ มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย และ น้อยที่สุด มีจำนวนคำถามทั้งหมด 24 ข้อ โดยมีเกณฑ์การให้คะแนน ดังนี้

2.1 ข้อความที่มีความหมายทางบวก (Positive Statement) มีเกณฑ์การให้คะแนน

มากที่สุด	ให้	5	คะแนน
มาก	ให้	4	คะแนน
ปานกลาง	ให้	3	คะแนน
น้อย	ให้	2	คะแนน
น้อยที่สุด	ให้	1	คะแนน

2.2 ข้อความที่มีความหมายทางลบ (Negative Statement) มีเกณฑ์การให้คะแนน

มากที่สุด	ให้	1	คะแนน
มาก	ให้	2	คะแนน
ปานกลาง	ให้	3	คะแนน
น้อย	ให้	4	คะแนน
น้อยที่สุด	ให้	5	คะแนน

เกณฑ์ในการแปลความหมาย ใช้เกณฑ์ค่าสูงสุดลบด้วยคะแนนที่ค่าต่ำสุดหารด้วย จำนวนช่วง 2 ช่วง ได้แก่ ดี และ ไม่ดี (บุญชม ศรีสะอาด และบุญส่ง นิลแก้ว. 2535 : 22 - 25)

ค่าเฉลี่ย 3.01 – 5.00 คะแนน หมายถึง การปฏิบัติตามหลักธรรมดี

ค่าเฉลี่ย 1.00 – 3.00 คะแนน หมายถึง การปฏิบัติตามหลักธรรมไม่ดี

ส่วนที่ 3 ความเข้าใจเกี่ยวกับเศรษฐกิจพอเพียง มีลักษณะของคำถามเป็นแบบ เลือกรับ 2 ตัวเลือก คือ ใช่ ไม่ใช่ จำนวน 40 ข้อ โดยมีเกณฑ์การให้คะแนน ดังนี้

3.1 ข้อความที่มีความหมายทางบวก (Positive Statement) มีเกณฑ์การให้คะแนน

ตอบ ใช่	ได้	1	คะแนน
ตอบ ไม่ใช่	ได้	0	คะแนน

3.2 ข้อความที่มีความหมายทางลบ (Negative Statement) มีเกณฑ์การให้คะแนน

ตอบ ใช่	ได้	0	คะแนน
ตอบ ไม่ใช่	ได้	1	คะแนน

เกณฑ์ในการแปลความหมาย ใช้เกณฑ์คะแนนร้อยละ 80 ของคะแนนเต็ม โดย แบ่งเป็น 2 ช่วง ดังนี้

ค่าเฉลี่ย 0.81 - 1.00 คะแนน หมายถึง มีความเข้าใจดี

ค่าเฉลี่ย 0.00 - 0.80 คะแนน หมายถึง มีความเข้าใจน้อย

ส่วนที่ 4 การปฏิบัติตนตามแนวทางเศรษฐกิจพอเพียง มีลักษณะของคำตอบเป็นแบบมาตรประเมินค่า (Rating Scale) มีมาตรวัด 5 ระดับ ตามมาตรวัดเจตคติของดิเคอร์ท์ (บุญธรรมกิจปริดาภิรุตย์, 2534 : 131) ได้แก่ มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย และน้อยที่สุด มีจำนวนคำถามทั้งหมด 15 ข้อ โดยมีเกณฑ์การให้คะแนน ดังนี้

มากที่สุด	ให้	5 คะแนน
มาก	ให้	4 คะแนน
ปานกลาง	ให้	3 คะแนน
น้อย	ให้	2 คะแนน
น้อยที่สุด	ให้	1 คะแนน

เกณฑ์ในการแปลความหมาย ใช้เกณฑ์ค่าสูงสุดลบด้วยคะแนนที่ต่ำสุดหารด้วยจำนวนช่วง 2 ช่วง ได้แก่ ดี และ ไม่ดี (บุญชม ศรีสะอาด และบุญส่ง นิลแก้ว, 2535 : 22 - 25)

ค่าเฉลี่ย 3.01 - 5.00 คะแนน หมายถึง การปฏิบัติตนดี

ค่าเฉลี่ย 1.00 - 3.00 คะแนน หมายถึง การปฏิบัติตนไม่ดี

2. วิธีการหาคุณภาพเครื่องมือ

2.1 การตรวจสอบเครื่องมือ เป็นการตรวจสอบความตรงของเนื้อหาเชิงพินิจ (Face Validity) โดยดูตามโครงสร้างของเนื้อหาและความสอดคล้องกับกรอบแนวคิด จากนั้นได้นำไปให้ผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 5 ท่าน (รายละเอียดตามภาคผนวก ก) ช่วยตรวจสอบความสมบูรณ์ และแก้ไขรวมทั้งให้ข้อเสนอแนะ เพื่อที่ผู้วิจัยจะได้นำเครื่องมือมาปรับปรุงแก้ไขให้ถูกต้องเหมาะสมกับการวิจัยครั้งนี้

2.2 การตรวจสอบความเที่ยง (Reliability) ของเครื่องมือโดยการนำไปทดลองใช้กับกลุ่มตัวอย่างที่มีลักษณะใกล้เคียงกับประชากรที่จะทำการศึกษา ซึ่งอยู่ในเขตอำเภอเขาคิชฌกูฏ จังหวัดจันทบุรี จำนวน 30 คน แล้วนำข้อมูลจากการทดลองใช้มาวิเคราะห์หาค่าความเชื่อมั่นด้วยวิธีหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha Coefficient) ตามวิธีของครอนบาค (Cronbach, 1990 : 202 - 204) ซึ่งจากผลการวิเคราะห์ได้ค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับ .9189 เมื่อจำแนกเป็นรายด้านมีค่าความเชื่อมั่น ดังนี้

2.2.1 แบบวัดที่ใช้ในการขับเคลื่อนหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียง ได้ค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ .8809

2.2.2 แบบวัดความเข้าใจเกี่ยวกับเศรษฐกิจพอเพียง ได้ค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ .9336

2.2.3 แบบวัดการปฏิบัติตนตามแนวทางเศรษฐกิจพอเพียง ได้ค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ .9668

2.2.4 การตรวจสอบค่าอำนาจจำแนก โดยนำแบบวัดความเข้าใจเกี่ยวกับเศรษฐกิจพอเพียงไปวิเคราะห์หาค่าอำนาจจำแนก (Discrimination Power) โดยหาค่าความแตกต่างระหว่างสัดส่วนของผู้ตอบถูกในกลุ่มคะแนนสูง และผู้ตอบถูกในกลุ่มคะแนนต่ำ พร้อมทั้งหาค่าความยากง่าย (Difficulty) รายข้อ โดยที่แต่ละข้อมีค่าอำนาจจำแนกและค่าความยากง่ายอยู่ระหว่าง .2 – .8 ซึ่งถือว่ายอมรับได้

การเก็บรวบรวมข้อมูล

1. ผู้วิจัยทำหนังสือเพื่อขอความอนุเคราะห์และการอำนวยความสะดวกถึงนายกองค์การบริหารส่วนตำบลตะเคียนทอง เพื่อขออนุญาตในการเก็บรวบรวมข้อมูล เพื่อให้อำนวยความสะดวกและเก็บรวบรวมข้อมูล
2. ผู้วิจัยนำแบบสอบถามไปชี้แจงวัตถุประสงค์และอธิบายวิธีการตอบแบบสอบถาม พร้อมทั้งแจกแบบสอบถามให้กลุ่มตัวอย่างตอบแบบอิสระ จากนั้นเก็บรวบรวมแบบสอบถามคืนในวันเดียวกัน และตรวจสอบความสมบูรณ์ถูกต้องของแบบสอบถามทุกฉบับก่อนออกจากพื้นที่ ถ้าแบบสอบถามของกลุ่มตัวอย่างใดมีคำตอบไม่สมบูรณ์ จะให้กลุ่มตัวอย่างตอบเพิ่มเติมให้สมบูรณ์

การวิเคราะห์ข้อมูล

ในการวิเคราะห์ข้อมูลได้กำหนดขั้นตอนการดำเนินงาน โดยนำแบบสอบถามทั้งหมดที่ผ่านการตรวจสอบความถูกต้อง ครบถ้วน สมบูรณ์ มาวิเคราะห์โดยใช้สถิติ ดังนี้

1. ปัจจัยพื้นฐานส่วนบุคคล วิเคราะห์ด้วยสถิติเชิงพรรณนาโดยการวิเคราะห์หาค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าสูงสุด และค่าต่ำสุด
2. การปฏิบัติตามหลักธรรมที่ใช้ในการขับเคลื่อนหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียง ความเข้าใจเกี่ยวกับเศรษฐกิจพอเพียง และการปฏิบัติตนตามแนวทางเศรษฐกิจพอเพียง วิเคราะห์ด้วยสถิติเชิงพรรณนาโดยการวิเคราะห์หาค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน
3. เปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างปัจจัยพื้นฐานส่วนบุคคลกับการปฏิบัติตนตามแนวทางเศรษฐกิจพอเพียง โดยใช้สถิติเชิงอนุมาน t - test (Independent Samples Test) หรือ F - test และกรณีที่พบความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ยของตัวแปรอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05 จะวิเคราะห์ความแตกต่างเป็นรายคู่ด้วยวิธีของเชฟเฟ้ (Scheffe')

4. เปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างการปฏิบัติตามหลักธรรมที่ใช้ในการขับเคลื่อนหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียง และความเข้าใจเกี่ยวกับเศรษฐกิจพอเพียงกับการปฏิบัติตามแนวทางเศรษฐกิจพอเพียง โดยใช้สถิติเชิงอนุมาน t - test (Independent Samples Test)

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

1. สถิติพื้นฐาน

1.1 ค่าความถี่ ค่าร้อยละ

1.2 ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน

2. สถิติที่ใช้ในการทดสอบสมมติฐาน

2.1 ทดสอบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยของตัวแปรอิสระ 2 กลุ่มกับการปฏิบัติตามแนวทางเศรษฐกิจพอเพียง ด้วย t - test (Independent Samples Test) ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ .05

2.2 ทดสอบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยของตัวแปรอิสระมากกว่า 2 กลุ่มขึ้นไปกับการปฏิบัติตามแนวทางเศรษฐกิจพอเพียง ด้วย F - test ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ .05

2.3 วิเคราะห์ความแตกต่างเป็นรายคู่ด้วยวิธีของเชฟเฟ้ (Scheffe) กรณีทดสอบด้วย F-test แล้วพบว่าค่าเฉลี่ยของตัวแปรอิสระมีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05